

Art. 514. Rozprawa w postępowaniu nieprocesowym

§ 1. Rozprawa odbywa się w wypadkach wskazanych w ustawie. W innych wypadkach wyznaczenie rozprawy zależy od uznania sądu. Mimo niewyznaczenia rozprawy sąd przed rozstrzygnięciem sprawy może wysłuchać uczestników na posiedzeniu sądowym lub zażądać od nich oświadczeń na piśmie.

§ 2. Jednakże nawet w wypadkach, gdy ustawa wymaga przeprowadzenia rozprawy, sąd może, bez wzywania zainteresowanych do udziału w sprawie, oddalić wniosek na posiedzeniu niejawnym, jeżeli z treści wniosku wynika oczywisty brak uprawnienia wnioskodawcy.

Art. 512. Skuteczność cofnięcia wniosku o wszczęcie postępowania

§ 1. Po rozpoczęciu posiedzenia albo po złożeniu przez któregokolwiek z uczestników oświadczenia na piśmie cofnięcia wniosku jest skuteczne tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu w terminie wyznaczonym.

§ 2. Cofnięcie wniosku o wszczęcie postępowania jest bezskuteczne w sprawie, której wszczęcie mogło nastąpić z urzędu.

COFNIĘCIE WNIOSKU A ZRZECZENIE SIĘ ROSZCZENIA. Postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2012 r., III CSK 147/11

W doktrynie i judykaturze przyjmuje się jednolicie, że także w postępowaniu nieprocesowym sąd jest uprawniony na podstawie odpowiednio stosowanego art. 203 § 4 k.p.c. do kontroli cofnięcia wniosku, zrzeczenia się roszczenia lub jego ograniczenia pod kątem sprzeczności z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zamierzonego przez dokonującego tej czynności procesowej obejścia prawa.

Zasada dyspozycyjności i odwołałości czynności procesowych w postępowaniu nieprocesowym doznaje tym samym, w odniesieniu do cofnięcia wniosku, dodatkowego – poza wynikającymi z art. 512 § 1 i 2 k.p.c. – ograniczenia. Brak w art. 512 k.p.c. unormowania kwestii cofnięcia wniosku również w zakresie odpowiadającym treści art. 203 § 2 i 3 k.p.c. uzasadnia przyjęcie, że na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. mają one zastosowanie w razie cofnięcia wniosku wszczynającego postępowanie nieprocesowe. Do cofnięcia wniosku w postępowaniu nieprocesowym nie ma natomiast zastosowania art. 203 § 1 k.p.c. Przepis ten, w zakresie przedmiotu unormowania dotyczącego wymogów cofnięcia pozwu, jest odpowiednikiem art. 512 § 1 k.p.c., określającego wymagania cofnięcia wniosku wszczynającego postępowania nieprocesowego. Oparty na argumentach wykładni językowej i systemowej pogląd, że regulacja zawarta w art. 512 § 1 k.p.c. ma charakter całościowy i wyczerpujący, co wyłącza uzupełniające stosowanie do niej art. 203 § 1 k.p.c., znajduje wsparcie i rozwinięcie także w argumentach o charakterze materialnoprawnym.

Trafnie wskazuje się w doktrynie, że przy rozważaniu omawianej kwestii na tej płaszczyźnie zasadnicze znaczenie przypisać należy istocie postępowania nieprocesowego, w którym w zasadzie nie chodzi o ochronę roszczeń, lecz o ukształtowanie stosunków lub o ich ustalenie przez konkretne ustalenie praw poszczególnych uczestników i w którym nawet w razie rozstrzygnięcia w sprawie o wzajemnych roszczeniach (w sprawie o zniesienie współwłasności lub dział spadku) jej przedmiotem głównym jest ustalenie nowego stanu prawnego. W tym zaś stanie rzeczy, który wyłącza zrzeczenie się roszczenia przez wnioskodawcę cofającego wniosek, nie można odpowiednio stosować art. 203 § 1 k.p.c. Do odmiennych wniosków co do treści i znaczenia art. 512 § 1 k.p.c. nie może prowadzić wynikający z art. 6 k.p.c. nakaz przeciwdziałania przez sąd przewlekłości postępowania, który nie należy do reguł wykładni przepisów prawa.

ZMIANA WNIOSKU W NIEPROCESOWYM NIE MA ZMIANY WNIOSKU – STOSUJE SIĘ ODPOWIEDNIO 193 KPC Sąd Najwyższy Sygn. akt I CSK 298/12 POSTANOWIENIE z dnia 23 stycznia 2013 r. Z uwagi na to, że kwestia zmiany przedmiotowej wniosku w postępowaniu nieprocesowym nie została uregulowana przepisem odrębnym, zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c., do zmiany takiej, dokonanej w postępowaniu nieprocesowym, stosuje się odpowiednio przepisy o procesie, a więc art. 193 k.p.c

Art. 13. [Tryby i rodzaje postępowania]

§ 1. Sąd rozpoznaje sprawy w procesie, chyba że ustawa stanowi inaczej. W wypadkach przewidzianych w ustawie sąd rozpoznaje sprawy według przepisów o postępowaniach odrębnych.

§ 2. Przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowania unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 193. Dopuszczalność zmiany powództwa

§ 1. Zmiana powództwa jest dopuszczalna, jeżeli nie wpływa na właściwość sądu.

§ 2. Jeżeli w myśl przepisu poprzedzającego zmiana nie jest dopuszczalna, a powód zmienia powództwo w ten sposób, że występuje z nowym roszczeniem obok pierwotnego, sąd rozpoznaje nowe roszczenie jako sprawę oddzielną, jeżeli jest dla niej rzeczowo i miejscowo właściwy, w przeciwnym zaś razie przekazuje sprawę sądowi właściwemu. Gdy jednak zmiana taka następuje w sądzie rejonowym, należy przekazać całe zmienione powództwo sądowi okręgowemu, który dla zmienionego powództwa jest rzeczowo i miejscowo właściwy.

§ 2¹. Z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym. Przepis art. 187 wymogi formalne pozwu stosuje się odpowiednio.

§ 3. Jeżeli powód występuje z nowym roszczeniem zamiast lub obok roszczenia pierwotnego, skutki przewidziane w artykule poprzedzającym rozpoczynają się z chwilą, w której roszczenie to powód zgłosił na rozprawie w obecności pozwanego, w innych zaś wypadkach - z chwilą doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę i odpowiadającego wymaganiom pozwu.

§ 4. (uchylony)